
ΘΕΜΑ : Ομιλία του προέδρου της ΔΗΜΑΡ, Φώτη Κουβέλη, στην ολομέλεια της Βουλής για τον προϋπολογισμό του 2014.

Μετά από 4 χρόνια εφαρμογής προγραμμάτων δημοσιονομικής προσαρμογής η επιχειρούμενη σταθεροποίηση των δημοσίων οικονομικών γίνεται με επώδυνο τρόπο. Με τεράστια ύφεση. Με παραγωγική καθίζηση. Με βίαιη φτωχοποίηση του πληθυσμού. Με τρομακτική ανεργία. Με μείωση των εισοδημάτων. Με υπερφορολόγηση και άδικη κατανομή των βαρών.

Το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής απέτυχε όμως να συγκροτήσει μια πολιτική εξόδου από την κρίση. Ήταν και είναι οικονομικά αναποτελεσματικό και κοινωνικά άδικο. Δεν πλήττονται μόνο οι πολίτες. Υποβαθμίζονται και οι μακροοικονομικές προοπτικές της χώρας.

Αυτό που προοιωνίζεται είναι το πέρασμα σε μια κατάσταση στασιμότητας, χωρίς ουσιαστική αύξηση στην απασχόληση και στα εισοδήματα.

Είμαστε λοιπόν ικανοποιημένοι από αυτά τα αποτελέσματα; Είναι αυτά τα αποτελέσματα απόδειξη επιτυχίας;

Εμείς, επιμείναμε να είναι αλλιώς τα πράγματα. Προσπαθήσαμε. Διεκδικήσαμε και εντός κυβέρνησης και τώρα στην αντιπολίτευση, την αλλαγή πολιτικών.

Από το ίδιο βήμα πέρυσι, στην αντίστοιχη κοινοβουλευτική διαδικασία, λέγαμε πως εκείνος ο προϋπολογισμός εξέφραζε μια συγκεκριμένη επιλογή για τη σταθεροποίηση, που στηρίζεται στον περιορισμό της εσωτερικής ζήτησης και κατανάλωσης, υπό καθεστώς λιτότητας, που έχει κυριαρχήσει στην Ευρώπη. Τονίζαμε και τότε πως το πρόγραμμα πρέπει να αλλάξει.

Όλο αυτό το διάστημα έχουμε πει με κάθε τρόπο πως η πολιτική που επικεντρώνεται στην αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών με μέτρα συρρίκνωσης της οικονομίας δεν οδηγεί στην έξοδο από την κρίση.

Ο τρόπος που επιτεύχθηκε το πρωτογενές πλεόνασμα το κάνει μη διατηρήσιμο αν δεν υπάρξει αλλαγή πολιτικής. Η κρίση θα αναπαράγεται, ενώ διαρκώς θα επιφέρει υψηλό κοινωνικό κόστος.

Αντιλαμβάνομαι την ανάγκη μιας αισιόδοξης οπτικής για την πορεία των οικονομικών της χώρας. Συνιστά όμως αυτοπαγίδευση της κυβέρνησης να καλλιεργεί μια υπεραισιόδοξια για τα αποτελέσματα της οικονομικής πολιτικής. Ποιος ο λόγος μιας τέτοιας προσέγγισης; Γιατί επιλέγετε και πάλι μια εικόνα του επιτυχημένου, μια

εικόνα που κρύβει τα προβλήματα, μια εικόνα σε εμφανή αναντιστοιχία με την πραγματικότητα; Δεν είναι όλα τα ζητήματα πεδίο για επικοινωνιακή διαχείριση.

Πέρυσι τον Μάιο γινόταν λόγος για success story, για τελευταίο δύσκολο καλοκαίρι και για φθινόπωρο όπου η ελληνική οικονομία θα εκτινασσόταν. Δεν έγινε κάτι τέτοιο – δεν θα μπορούσε να γίνει άλλωστε.

Και παρά τις διαψεύσεις συνεχίζετε στο ίδιο μοτίβο και στον προϋπολογισμό του 2014. Δεν υπάρχει κανένα μακροοικονομικό μοντέλο το οποίο να υποθέτει: μείωση της δημόσιας κατανάλωσης κατά 4%, μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,6%, ύπαρξη εμπορικού ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών, μικρή άνοδο των επενδύσεων - περίπου 5,3% και να καταλήγει ωστόσο σε θετικό ρυθμό μεγέθυνσης του ΑΕΠ κατά 0,6%.

Απέναντι σε αυτήν την πολιτική της κυβέρνησης αναπτύσσεται μια πολιτική -εξ αντιδιαστολής- της αξιωματικής αντιπολίτευσης, που επενδύει περισσότερο στην όξυνση της κρίσης παρά στην αντιμετώπιση της. Μια πολιτική που αναπαράγει στερεότυπα μιας άλλης εποχής και αρνείται ακόμη και τις αναγκαίες αλλαγές για τον εξορθολογισμό της κατάστασης. Μια πολιτική που ταλαντεύεται μεταξύ μονομερούς καταγγελίας του μνημονίου και επαναδιαπραγμάτευσής του. Μια πολιτική που υπόσχεται εύκολες λύσεις. Μια πολιτική που - βασίζεται στην εμπέδωση ενός κλίματος τεχνητής πόλωσης και πολεμικής σύγκρουσης, που βασίζεται σε λογικές τύπου «ή εμείς ή αυτοί», και καταλήγει σε καρικατούρα δικομματισμού.

Υπάρχει όμως διαφορετικός δρόμος μεταξύ αυτού που ακολουθεί η κυβέρνηση και αυτού που επαγγέλλεται η αξιωματική αντιπολίτευση;

Ναι, υπάρχει και έχει δύο συστατικά στοιχεία. Το πρώτο την ουσιαστική επαναδιαπραγμάτευση με τους εταίρους. Το δεύτερο ένα συνεκτικό πρόγραμμα δημοκρατικής διεξόδου με απασχόληση, ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος προσαρμογής στην οικονομία και την κοινωνία, όπως πραγματικά είναι και χωρίς ωραιοποιήσεις, πρέπει να αποτελέσουν τη βάση επαναδιαπραγμάτευσης για την αντικατάσταση του μνημονίου με ένα Σύμφωνο Ανάπτυξης που θα δίνει έμφαση στην απασχόληση και στην κοινωνική συνοχή.

Βασικοί άξονες αυτής της νέας συμφωνίας πρέπει να είναι:

- Η αντικατάσταση της τρόικας από τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόγραμμα προσαρμογής πρέπει να παρακολουθείται από τα θεσμικά όργανα της με ένα νέο τύπο σχέσης που θα επιτρέπει στην ελληνική κυβέρνηση να σχεδιάζει και να εφαρμόζει, με πολιτική αυτονομία, μέτρα και ρυθμίσεις για την επίτευξη των στόχων που θα έχουν συμφωνηθεί.

- Ένα πλαίσιο μέτρων που θα αναδιαρθρώσουν το χρέος και θα μειώσουν σημαντικά τις επιβαρύνσεις στον προϋπολογισμό. Η Ελλάδα πρέπει να ζει και να παράγει ώστε να μπορεί να καλύπτει τις υποχρεώσεις της. Ένα σύνολο μέτρων πρέπει να χρησιμοποιηθούν σε αυτή την κατεύθυνση. Και η κυβέρνηση πρέπει να προετοιμάσει το έδαφος και τις κατάλληλες συμμαχίες και όχι να περιμένει την κατάληξη των διαπραγματεύσεων μεταξύ ΔΝΤ και Ευρωπαίων εταίρων.
- Ένα ισχυρό πρόγραμμα αναπτυξιακών παρεμβάσεων ικανό να αντιμετωπίσει την ύφεση, να ανατάξει την οικονομία, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και νέα εισοδήματα.
- Ένα πλαίσιο μέτρων χρηματοοικονομικής υποβοήθησης των επιχειρήσεων, που θα αυξήσουν τη ρευστότητα και θα ανασυγκροτήσουν την οικονομική δραστηριότητα της μεσαίας τάξης σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού. Πρέπει να διεκδικήσουμε ειδικά μέτρα ενίσχυσης της ρευστότητας από την ευρωπαϊκή κεντρική τράπεζα, μείωση των επιτοκίων χρηματοδοτήσεων των συστημικών τραπεζών, χρηματοδοτική στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με υποχρέωση των τραπεζών σε παροχή ρευστότητας προς την παραγωγική οικονομία.
- Ουσιαστικές αλλαγές στο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής, ώστε να αντικατασταθούν τα μέτρα που αποδείχθηκαν αναποτελεσματικά και να συνδεθεί η δημοσιονομική προσαρμογή με δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις. Μεταρρυθμίσεις όπως η ανασυγκρότηση της δημόσιας διοίκησης, η απόσυρση πληθωριστικών ρυθμίσεων από την αγορά που κρατάνε ψηλά τις τιμές, η δημιουργία ενός πλαισίου κοινωνικής προστασίας και η παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας.

Συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα προσαρμογής:

Η κυβέρνηση πρέπει να μη δεχθεί νέα μέτρα που θα επιδεινώσουν την κατάσταση στην οικονομία και την κοινωνία. Να μη δεχθεί να ληφθούν αποφάσεις τώρα για το χρηματοδοτικό κενό, αφού το μέγεθός του θα επηρεαστεί σημαντικά από τις αποφάσεις που θα ληφθούν για την μείωση των επιβαρύνσεων του χρέους.

- Να αλλάξει τα μέτρα που αποδεικνύονται αναποτελεσματικά και κοινωνικά επώδυνα, όπως η εξίσωση του φόρου πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης.
- Να αρνηθεί την άρση της απαγόρευσης πλειστηριασμών. Να υποστηρίξει μια διαδικασία ρύθμισης των οφειλών προς τις τράπεζες με τρόπο που θα δίνει τη δυνατότητα δίκαιης αποπληρωμής.
- Να μη δεχθεί την απελευθέρωση των ομαδικών απολύσεων. Να επαναποθετήσει την κινητικότητα, αποσυνδέοντάς την από τις απολύσεις και να προωθήσει την αξιολόγηση δομών και προσωπικού για την ανασυγκρότηση του δημόσιου τομέα.

- Να μη δεχθεί το οριζόντιο κλείσιμο δημοσίων επιχειρήσεων και να προωθήσει την ανασυγκρότηση τους εν λειτουργία.
- Να μην υποχωρήσει από τη διατήρηση του εξαγωγικού χαρακτήρα των Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων.

Η κυβέρνηση αντί να συζητά για το αν υπάρχει ή όχι υπερφορολόγηση πρέπει να μειώσει την υπερφορολόγηση των συνεπών φορολογούμενων και των μισθωτών. Η αύξηση των φορολογικών εσόδων δεν προέρχεται ούτε από την ενισχυμένη ανάπτυξη, ούτε από την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής.

Η κυβέρνηση πρέπει να εδραιώσει μια δίκαιη και σταθερή προοδευτικότητα στη φορολογική κλίμακα, ώστε να πληρώσουν λιγότερους φόρους όσοι έχουν χαμηλά εισοδήματα. Σημαντικό μέτρο σε αυτή την κατεύθυνση είναι η φορολόγηση όλων των εισοδημάτων σε ενιαία κλίμακα ανεξάρτητα από την πηγή προέλευσης.

Δεν μπορείτε να παραδέχεστε πως η αναγκαία φορολογική μεταρρύθμιση μεταφέρεται στην μετά την κρίση εποχή. Δεν είναι δυνατόν να παραμένουν ανέγγιχτοι οι φοροδιαφεύγοντες, να παραμένει υψηλή η μαύρη οικονομία και ταυτόχρονα να ζητάτε συνεχώς από τους ίδιους να πληρώσουν. Κάθε ολιγωρία σε αυτό το πεδίο μεταφράζεται σε επιβάρυνση. Κάθε αποτυχία σε νέες επιβαρύνσεις. Μια νέα, δίκαιη και προοδευτική φορολογική μεταρρύθμιση είναι σήμερα αναγκαία. Όχι αφότου βγούμε από την κρίση.

Η κυβέρνηση πρέπει να μειώσει το φόρο ακινήτων κατά 30% συνδέοντας τον με το σύνολο της ακίνητης περιουσίας του κάθε φορολογούμενου και όχι κάθε ακινήτου ξεχωριστά, με προοδευτική κλίμακα και αφορολόγητο όριο, δεσμευόμενη ταυτόχρονα σε ετήσια αποτελέσματα από την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και της λαθρεμπορίας καυσίμων και τσιγάρων

Επίσης πρέπει να διατηρηθεί ο Φ.Π.Α στη εστίαση στα ίδια σημερινά επίπεδα.

Ταυτόχρονα πρέπει να προωθηθούν αλλαγές και μεταρρυθμίσεις με εξυγιαντικό περιεχόμενο, για την καταπολέμηση της σπατάλης και της ανορθολογικής κατανομής πόρων.

Σήμερα, δεν διατίθενται δαπάνες εκεί που χρειάζεται ώστε να προωθηθούν στόχοι του προϋπολογισμού, όπως η στελέχωση του ΣΔΟΕ ή μονάδων για την αξιοποίηση των πόρων του ΕΣΠΑ. Μειώνεται το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και αυτό έχει αρνητική επίπτωση στα έσοδα του επόμενου έτους. Μειώνονται δαπάνες σε κρίσιμους τομείς απαραίτητους για τη ζωή των πολιτών.

Το είπαμε και πέρυσι. Το λέμε και φέτος. Πρέπει να αναδιοργανωθεί το σύστημα διαχείρισης των δημοσίων δαπανών με καθιέρωση του προϋπολογισμού απόδοσης. Αυτό σημαίνει ορισμό στόχων ανά υπηρεσία, εξειδικευμένη κοστολόγηση, έλεγχο της αναγκαιότητας και του ύψους κάθε δαπάνης σε σύνδεση με το παραγόμενο κοινωνικό και αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

Υπάρχουν παραδείγματα χωρών που εφάρμοσαν τον προϋπολογισμό απόδοσης. Πέτυχαν και να μειώσουν τις δαπάνες τους και ταυτόχρονα να βελτιώσουν την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Οι μειώσεις δαπανών πρέπει να γίνουν χωρίς μετακύληση βαρών στους πολίτες. Θέσαμε το ζήτημα των παθογενειών στο χώρο της υγείας και θεωρούμε ότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια για μειώσεις δαπανών στους τομείς των διαγνωστικών εξετάσεων, της υπερκατανάλωσης φαρμάκων και γενικά της τεχνικής ζήτησης. Το πρόβλημα όμως της υγείας δεν είναι μόνο πρόβλημα δημοσιονομικό αλλά και πρόβλημα παροχής υπηρεσιών υγείας, που έχουν σαφώς υποβαθμιστεί. Και είναι πρωτίστως πρόβλημα πρόσβασης όλου του πληθυσμού σε αυτές τις υπηρεσίες, ανεξαρτήτως ασφαλιστικής κάλυψης.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει άμεσα να υπάρξει αλλαγή των ρυθμίσεων διακανονισμού των ασφαλιστικών υποχρεώσεων των επαγγελματιοβιοτεχνών ώστε να επανέλθουν στην υγειονομική κάλυψη. Αφορά, μαζί με τις οικογένειες τους, πάνω από 1 εκατομμύριο συνανθρώπους μας.

Πρώτος στόχος πρέπει να είναι η αποφυγή της κοινωνικής κρίσης. Πρέπει να δοθεί τέλος στην περιστολή των αναγκαίων κοινωνικών δαπανών και να χρηματοδοτηθούν από τα πρωτογενή πλεονάσματα κατά προτεραιότητα οι δράσεις στήριξης των ανέργων, το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, η σχολική σίτιση και οι δομές κοινωνικής φροντίδας στους Δήμους. Η θεσμοθέτηση της αυτόματης διάθεσης του 30% του συνολικού ποσού του πρωτογενούς πλεονάσματος σε δράσεις κοινωνικής στήριξης των αδύναμων ομάδων είναι ζήτημα άμεσης προτεραιότητας.

Στόχος πρέπει να είναι η ανακοπή της καθοδικής πορείας, η παραγωγική ανασυγκρότηση και η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό και παραγωγικό πρότυπο, που θα επαναπροσδιορίσει θετικά τη θέση της χώρας και θα έχει ως πρώτο στόχο τη δημιουργία σταθερών και ποιοτικών θέσεων εργασίας.

Στη κατεύθυνση αυτή πρέπει να αυξηθεί το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Δεν είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες ως μέσο διαμόρφωσης ελλείμματος μειώνοντας το ύψος του και μετακυλώντας το πρόβλημα στο άμεσο μέλλον.

Η Δημοκρατική Αριστερά καταψηφίζει τον προϋπολογισμό. Δεν στηρίζουμε κραυγαλέες ολιγωρίες, υστερήσεις, αδικίες που ενσωματώνει το παρόν σχέδιο προϋπολογισμού. Δεν συναινούμε στη συνέχιση των ίδιων πολιτικών όταν ζητούμενο είναι η αλλαγή πολιτικής.

Προκρίνουμε λύσεις διαφορετικές. Υπερασπιζόμαστε μια άλλη πολιτική. Μια προοδευτική πολιτική που στο κέντρο της έχει το τρίπτυχο Δημοκρατία – Δικαιοσύνη-Ανασυγκρότηση. Μέσα από δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και αλλαγές πρέπει να εκσυγχρονίσουμε τη χώρα, να την ανασυγκροτήσουμε παραγωγικά και να θεμελιώσουμε την κοινωνική συνοχή.